

Rejserapport fra Sovjetunionen 1980.

Af kirkegårdsinspektør Bent Christiansen, Helsingør.

Den almindelige turist får sjældent oplysninger om kirkegårdsforhold og har heller ikke mulighed for at træffe lederne af de områder, som det er interessant at studere. Dette gælder i al almindelighed og i særdeleshed for de russiske forhold.

Foreningen Sveriges kyrkogårdschefer och fortroendevalda besluttede i sommeren 1979 at forsøge at arrangere en studietur til Moskva for at få belyst følgende emner:

1. Kirkegårdsforvaltningens organisation lokalt og centralt i Moskva og Sovjetunionen.
2. a. Ligbrændingens udvikling efter 1945 og forholdet ligbrænding - jordbegravelse (kistebegravelse).
b. Mindelundens udvikling praktisk og arkitektonisk.
3. Moskvas begravelsespladser udvikling gennem tiderne praktisk og arkitektonisk.
4. Mekanisering af arbejderne på begravelsespladserne og i krematorierne.
I tilslutning til foredragene besøges begravelsespladser og krematorier.
Andre seværdigheder forsøges også at indgå i turen.

Dette var oplægget til den nu gennemførte rejse, som allerede under planlægningen, blev stærkt kritiseret bl.a. af pressen i Sverige. Kritikken var baseret på forudindfattede meninger om russisk kirkegårdsstandard, politiske vurderinger og en usikkerhed om, hvad de russiske værter ville vise af deres kirkegårdsanlæg. Måske derfor var det særligt spændende, at gennemføre denne rejse og det endelige program kom til at se således ud:

- 11/9 Rejse fra Arlanda lufthavn i Sverige til Moskvas lufthavn.
- 12/9 Besøg og foredrag i ministeriet for kommunal husholdning og derefter tur til det kirkelige centrum Zagorsk, 70 km NØ for Moskva.
- 13/9 Besøg på krematoriet i Moskva og i urnekirkegården og kolumbariet i umiddelbar nærhed.
Byrundtur.
Opvisning af russisk folkedans i kulturhuset i den olympiske landsby.
- 14/9 Besøg på Nodvodjewitschikirkegården i Moskva.
Leninmausoleet.
Foredrag på det historiske museum på den røde plads om begravelser i Rusland gennem tiderne.
Moderne russisk underholdning.
- 15/9 Afrejse til Leningrad.
Byrundtur i Leningrad.
- 16/9 Byrundtur med besøg på Piskariovskoyekirkegården med mindelunden for de 470.000 døde under krigen fra 1939-1945.
Besøg på Eremitaget og i Vinterpaladset.
Cirkus.
- 17/9 Besøg ved Isaakkatedralen.
Hjemrejse over Helsingfors til Arlanda.

Moskva, der har over 8 mill. indbyggere, har i årenes løb udviklet sig til et magtcenterum både for politik, kultur, videnskab og teknik. Af de foreliggende oplysninger fremgår det, at der er 300.000 videnskabsmænd på 80 højere skoler og med 700.000 studenter, og vi får at vide, at det grønne område i byen alene udgør 5000 idrætsanlæg, heraf 380 fodboldpladser, 1400 gymnastiksale og haller, og 2200 pladser for volleyball, basketball o.a. Store velpassede parker giver hele byen et grønt præg, blandt de største kan nævnes Gorkijparken ved Leninhøjene syd for Moskvafloden, her ligger universitetet og herfra er der en imponerende udsigt over floden og den centrale del af byen, vi oplevede dette syn i det skønneste efterårsvejr en lørdag eftermiddag, som er den dag, hvor hundrede af brudepar valfarter hertil, bliver fotograferet og tager så tilbage til den ukendte soldats grav med den evige flamme lige op ad Kremls mure, her lægges brudebuketten.

Af andre meget store parker kan nævnes udstillingsområdet ved Folkehusholdningsudstillingen, der er meget alsidig og velbesøgt, samt Alexandrovskijparken ved Kremlmuren.

Ministeriet for kommunal husholdning.

I ministeriet blev vi modtaget af viceinspektør Belskij Roman og chefarkitekt Tatiana Panko, der redegjorde for opbygningen af begravelsesvæsenet og de tilhørende organisationer.

Af oplysningerne fremgik, at departementet er opdelt i flere grene, der foruden begravelsesvæsenet og krematoriet også varetager afdelingen for badeanstalter og badstuer.

Begravelsesvæsenet er opdelt i truste, der hver varetager sit område, der er således en trust for kistefabrikation, andre der omfatter transport og service ved bisættelser og begravelser, blomster og kranse, samt gravmonumenter.

Aktiviteterne på begravelsespladserne ledes overvejende af de centrale organisationer og kompletteres af en lokal pladsorganisation.

Jorden til begravelsespladser stilles til rådighed af staten, og i hele landet anvendes adskillige tusinde ha til begravelsespladser. På denne baggrund er spørgsmålet om kremering blevet mere aktuelt, også da der indenfor Moskvas centrale dele ikke mere findes egnede arealer.

De gamle kirkegårde i og omkring Moskva, lå for det meste i sumpmarker, men er nu alle nedlagte og kun 4 store er i dag i brug, disse er anlagt på grus og sandarealer, hvor nedbrydelsen går væsentlig hurtigere.

Gravdybden opgives for kistegrave til at være 2.0 meter, men mindre dybder på 1,20-1,50 m forekommer i områder med koldere klima, og grevretstiden opgives at være 25 år, men efter 15-20 år kan der igen begraves i en tidligere benyttet grav, alt efter erfaringerne på de pågældende jorder. Hvis graven vedligeholdes forlænges gravretstiden uden begrænsning.

Omkostningerne til en begravelse blev opgivet at være 50-60 rubler (ca. 400-480 kr.), og der er en fast begravelseshjælp fra staten på 20 rubler (160 kr.), resten betales af de pårørende.

Chefarkitekt Tatiana Panko, der er beskæftiget ved instituttet for begravelses-

anliggender, der beskæftiger 800 personer, fortalte om det arbejde, der blev udført på et antal typeprojekter, der omhandlede forskellige begravelsesdetaller.

Især omtalte fru Panko de studierejser instituttet havde foretaget til Sverige, England, Vesttyskland og Tjekoslovakiet. På grundlag af disse studierejser havde man lavet typeprojekter for nuværende og kommende russiske krematorier, man anvender ovne fra England af fabrikatet Dawson og Mason, men påtænker nu at anvende et tilsvarende anlæg af tjekkisk fabrikat. Iøvrigt har man udformet registreringerne på begravelsespladserne i samråd med de tjekiske myndigheder, man har et nært samarbejde med på dette område.

Kistebegravelser er i stort overtal, idet der i hele Rusland i øjeblikket kun findes 4 krematorier i brug, men yderligere 10 er under udarbejdelse.

Zagorsk.

På turens anden dag aflagde studiedelegationen et besøg i Zagorsk, der ligger ca. 70 km NØ for Moskva. Byen er en industriby med 100.000 indbyggere, men den er især kendt som Ruslands religiøse centrum med Metropolittens palæ indenfor klosterets svære mure, i dag findes der et teologisk fakultet og et præsteseminarium, og er stadigvæk et valfartssted for de russisk-ortodokse. Den mest imponerende bygning indenfor klosterets mure er Mariae Himmelfartskirke, der hæver sine fire blå stjernebestrøede kupler mod en gylden kuppel i midten mod den skyfri septemberhimmel. Ellers følte man sig sat tre hundrede år tilbage i tiden, alt er holdt i den gamle stil, og der er en ro på stedet og over stedet.

Navnet Zagorsk er nyt, eftersom det er opkaldt efter en revolutionær ved navn V.M. Zagorsk, der var partisekretær og tilhørte kredsen omkring Lenin, inden han

Mariae Himmelfartskirke i Zagorsk, bygget 1559-85.

myrdedes ved et attentat i 1919. Før den tid hed byen Sergijev efter en af Ruslands største helgener, der oprettede og senere blev begravet i klosteret i 1300-tallet.

Vejen til Zogarsk er en firesporet asfalteret landevej, men det er ikke muligt at tage dertil uden særvisum eller under ledsagelse af Intouristguider, på vejen er der med visse mellemrum anlagt trafikkontrolposter, på denne vej er der 3, der kontrollerer færdslen.

Vi kørte gennem landbrugs- og skovområder, store arealer ligger hen som græsningsarealer, hvor 3-4-5 vogtere med deres hunde vogter de store kvægflokke, hegn findes ikke, de dyrkede arealer passes af arbejdsgrupper på op til 50 personer, maskiner ses sjældent. Skovområderne er ofte uplejet birkeskov uden nogen væsentlig værdi, arealerne er sumpede og meget vandlidende, foruden birk ses også løn, vintereg, og asp, men pasningen er ret sparsom. Nåletræ findes også som rødgran og skovfyr uden større dimensioner på træet.

Efteråret er tidligt på vej, aspen var afløvet, løn og birk lyste op med sine gyldne farver.

Moskvas krematorium.

Moskvas krematorium med 30.000 kremationer om året anses for at være verdens største anlæg af sin art. Krematoriet ligger i Moskvas sydøstligste udkant udenfor bygrænsen ved vejen mod Volgograd.

Krematoriet blev opført i 1972 på et 100 ha stort løvskovsområde, der er ryddet og anvendes til urnebegravelser.

Indgangsporten til Moskvas krematorium. Krematoriet til venstre og kapelbygningen til højre i baggrunden.

Direktøren for anlægget, Leo Bogojavlensbij, med sin cheffingeniør, modtog studie-delegationen i de ansattes samlingslokale, og gav beredvilligt oplysninger om anlæggets tilblivelse i 1972, da det kostede 5 mil. rubler (40 mil. kr.) at bygge og anlægge. Bygningen for begravelsesceremonien var opdelt i 6 sale, hvoraf den største kunne rumme 300 deltagere. Deltagerne er stående under ceremonien, der foretages af en af krematoriets ansatte, men også de pårørende må tale ved ceremonien, hver handling må højst vare 30 minutter, og der foretages kun borgerlige og militære bisættelser. Kirkelige finder sted i byens forskellige kirker, oplystes det.

Krematoriet betjener kun staden Moskva og kremeringsprocenten blev opgivet til at være ca. 30, med et gennemsnit på 85 brændinger pr. dag. Ovnene er som nævnt af engelsk oprindelse, og består af 14 sammenbyggede ovne, der opvarmes med gas. Indsætningerne foretages manuelt af fire mand, og ovnene kan maksimalt tage kister på 2,3 m længde. Efter brændingen, der tager en time, renses ovnen for aske, og en trediedel hældes i en urne, og udleveres til de pårørende, medens resten blandes med andre aske og begravnes i en fællesgrav. Dette var for os en bemærkelsesværdig oplysning, og forklarede grunden til urnernes størrelse, vi havde allerede set de små urner.

Urnerne anbringes, enten i jorden som her med en meget tæt belægning, det er en fritvoksende græsmark, hvor man har begravet fra en ende af, eller i kolumbarier. Begravelsespladserne er grupperede i afdelinger, adskilt med asfalterede veje, og et ikke belagt areal, grøn rabat med et stærkt indslag af rødkløver, der er til afdelingerne fremført overjordiske vandledninger.

Gravstederne er udført i et beton-stenmateriale ofte med fotografier udover afdødes navn og data, og ofte ser man et lille bed eller en kumme med blomster foran stenen.

Mellem kapelsalene og gravafdelingerne ligger et engområde med spredte birk, som må have en stor skønhedsværdi, når de vilde blomster står i flor om forsommeren. Urnerne kunne også hensættes i kolumbarier, hvor der på pladsen var plads til 140.000 urner, heraf de 14.000 indendørs i en toetagers bygning. Når urnen var anbragt i nichen lukkedes denne med en plade med afdødes data og ofte med billede eller symboler. Der var ofte to urner i samme rum. Afgiften for hensættelse i disse kolumbarier er 20-70 rubler (160-560 kr.).

Dødsfald anmeldes til det statslige begravelseskontor, der sørger for, at en kiste leveres, de pårørende lægger selv liget i kisten, og det oplystes, at der ikke sjældent var lagt nogle af afdødes ejendele med ned i kisten. Krematoriet havde ingen ret til at åbne kisten, men efter brændingen kunne man finde sølv og guldsmykker, disse blev i plomberede poser overgivet til et statsligt fond, de pårørende fik dem ikke tilbage. Også rester af flasker kunne findes.

Kisten er af massivt træ og ofte udvendigt beklædt med højrodt eller blåt stof, der helt dækker kisten, begravelseskister har fødder, hvilket brændingskister ikke har. Senest 3. dagen skal begravelses/bisættelsen foregå, også dette står begravelseskontoret for, der kommer en gråmalet bus til hjemmet eller lighuset, hvor kisten har stået, og afhenter kiste og de pårørende og kører til den bestilte sal.

Novodjiewitschijklosteret og kirkegården. Ny jomfruklosteret.

Myndighederne har indskrænket turisternes adgang til at besøge kirkegårdene,

men ved velvilje fra direktøren fra krematoriet, fik vi tilladelse til at se ovennævnte kirkegård, der ellers har politibevogtning ved indgangen.

Klosteret har sin oprindelse tilbage til 1524, da det blev grundlagt af Vasilij den 3. til minde om Smolensk's befrielse - som et af den halvkreds af befæstede klostre, der skulle sikre Moskvas uafhængighed. Efter mange om- og tilbygninger og med en meget farverig historie, overgik det i 1922 til at være en filial af Ruslands historiske museum, i dag findes der en meget interessant samling af kirkeinventar og håndskrifter og ikke mindst en stor ikonsamling. I en afdeling af klosteret holdes der hver dag, året rundt ortodokse gudstjenester.

Men kirkegården er meget kendt også set fra et kulturhistorisk synspunkt, da mange berømte russere hviler her, man kan nævne musikerne Anton Rubinstein, Sergej Prokofjev, brødrene Tretjakov, der grundlagde galleriet af samme navn og Nikita Krustjov - for blot at nævne dem, der er mest kendt for os danskere. Studiedelegationen blev vist rundt af kirkegårdens direktør Georgi Kavalenko, der viste os de mest bemærkelsesværdige grave og monumenter, der ofte er store kunstværker. Kirkegården bruges endnu til særlige personer, der som en sidste hædersbevisning bliver stedt til hvile her.

Kreml.

På turen indgik også en del kulturhistoriske indslag, interessant var besøget i Kreml, der ligger som en by i byen. Denne mægtige borg, som ligger op ad Moskvaflodens nordbred, er nu fra sin fortid som Tzarresidens og centrum for den russisk-ortodokse kirke til at være hovedkvarter for den øverste sovjet en modpol

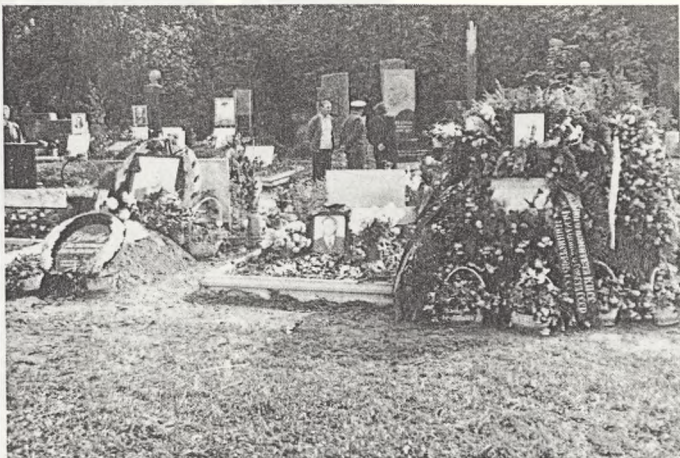

Novodjewitschij. Kirkegårdsmuren er indrettet som kolumbarium, her den nye afdeling. Fotografierne er ved særlig teknik overført til den sorte polerede granit.

Fra den gamle afdeling. Stilændringen ses tydelig. Mange af blomsterne er kunstige.

Nybegrovelser på
Novodjiewitschi
kirkegård.

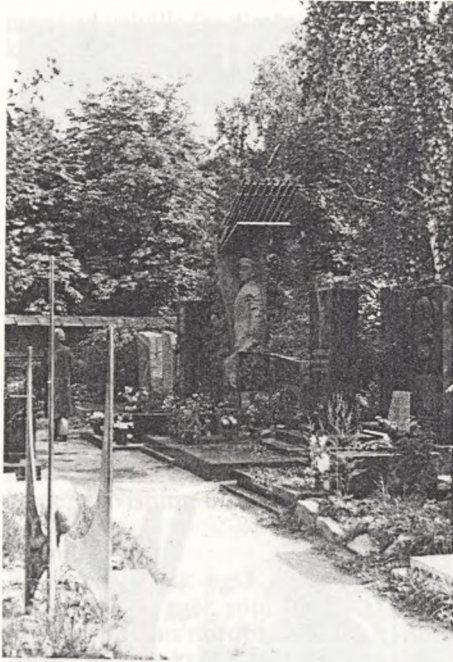

Gravmonumenter er
ofte rene kunst-
værker, stenen er
rød ligesom den
indhuggede nellike.

Man får indtryk af
den svage udtynding
blandt kirke-
gårdens træer.

Novodjewisjij, kontraster mødes. En af raket-
alderens pionerer;

billedhuggerens selvportræt i mosaik.

til det amerikanske Hvide Hus, de to steder i verden store afgørelser for vor fremtid træffes.

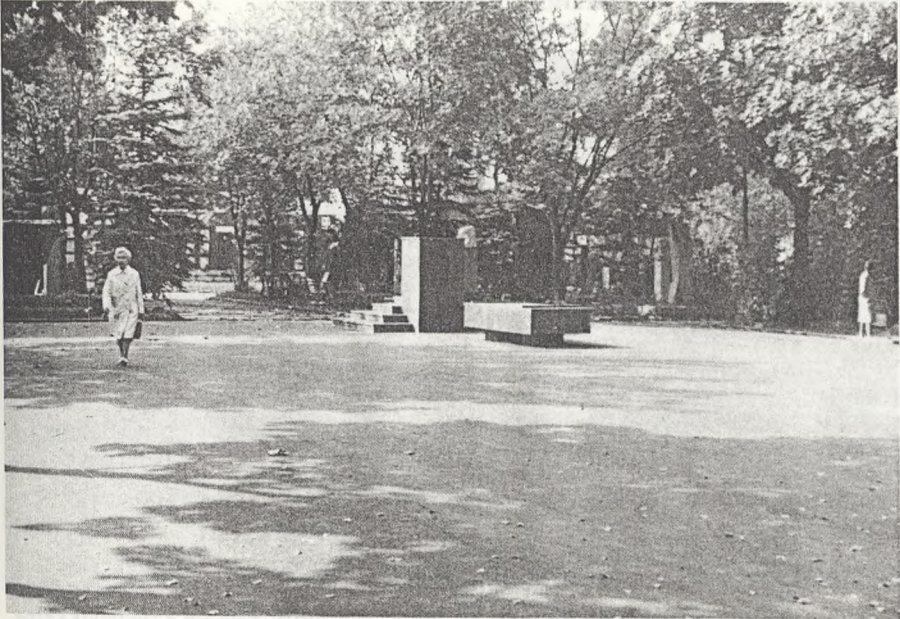
Det ses tydeligt, at her er centrum for det verdslige og åndelige i det gamle Rusland, på det 28 ha store areal ligger fem katedraler og fem paladser op ad hinanden. Kun en lille del af området er tilgængeligt for publikum og her er trængsel af de flere millioner mennesker, der årligt besøger Kreml.

Alt indenfor den 2 km lange mur er særdeles velholdt og nydeligt restaureret. Den nyeste tilkomst er Kongrespalæet, der stod færdigt i 1961. Den enorme, enkle sal, der benyttes til partikongresser, folkemøder og koncerter, kan rumme 6.000 mennesker, også det berømte Bolsjojteater har forestillinger her.

Udenfor murene ligger et af de kendteste steder i Moskva, den Røde Plads, nu mest kendt fra de to årlige festligheder, den 1. maj og 7. november, begge mærkedage fra revolutionen, hvor repræsentanter fra alle dele af det sovjetiske samfund defilerer forbi Leninmausoleet og hilser landets ledere på balkonen over dets hovedindgang. Bag mausoleet ligger mindst en række ledende folk inden for politik, kultur og videnskab, her kan nævnes Josef Stalin, Maxim Gorkij, astronauten Jurij Gagarin, samt marskal Zjukov. I mausoleet er nu alene Lenins balsamerede legeme i en belyst glaskiste omgivet af militære vagter ganske tæt, mens en enorm lang kø langsomt passerer forbi, turen for os varede to timer.

Derefter besøgte vi **Det historiske museum** på den røde plads, der svarer til vort Nationalmuseum, til et tolket foredrag af journalisten Kammara, om begravelser og begravelsesskikke i Rusland gennem tiderne illustreret med lysbilleder.

konkret efter revolutionen.
Måske samtidig at de gamle mure i København, i området omkring Nørrebro, blev revet ned og erstattet af nye bygninger, der var mere moderne og praktiske. Dette var en del af den store ombygning af København, der blev gennemført i slutningen af 1800'erne og begyndelsen af 1900'erne.

Samme sted, et blik over den gamle afdeling af kirkegården.

Leningrad.

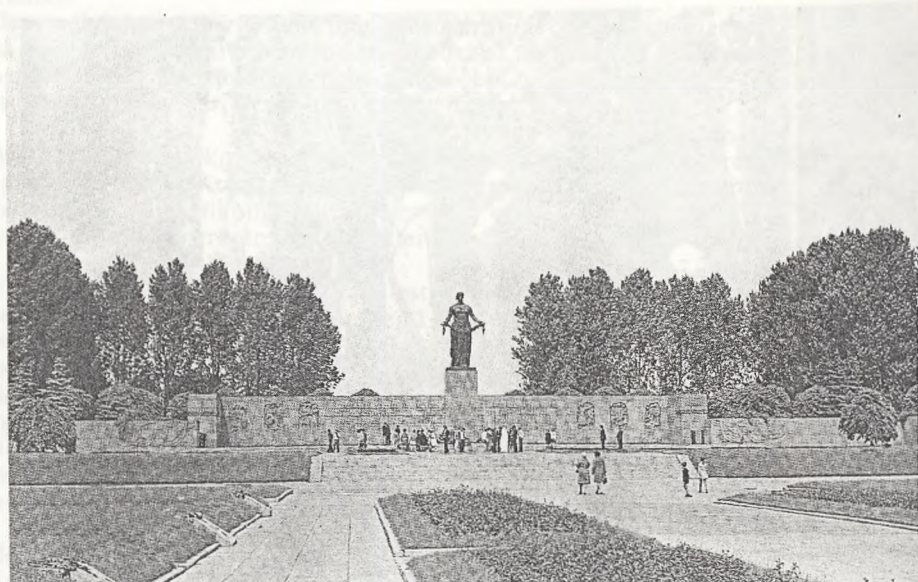
Byrundtur og besøg på Piskariovskoyekirkegården.

Leningrad har et helt andet vestligt præg end Moskva, den er en lav by præget af Tsarens påbud om, at ingen bygninger måtte være højere end paladset, et påbud, som den dag i dag efterleves. Denne Ruslands næststørste by ligger på et ual af øer og gennemstrømmes af floden Nevas arme, og en livlig skibstrafik finder sted. Sporene af den lange belejring under anden verdenskrig er til dels visket ud, 50% af alle bygninger blev ødelagt, men nye bygninger i gammel stil er opført i byens kerne, og moderne huse er skudt op i yderkanten, granitsøjlerne på Isaakkatedralen er skånsomt repareret, men mærker af granater findes i de gamle trædøre. Men en ting ligger og minder om de lidelser, der var forbundet med byens 900 dages lange belejring, det er massegravene på Piskariovskoyekirkegården, hvor 470.000 fandt sit sidste hvilested. Anlægget fik sin udformning i 1955-60 og omfatter nu 26 ha., det blev tegnet af arkitekterne Aleksandr Vasiliev og Jevgenij Levinson. Det er udformet symmetrisk med en hovedindgang mod et 12 m højt monument kaldet »Moder Fædrelandet«. Kunstværket er udført af Vera Isajeva og Robert Taurit. Hovedindgangen er indrammet af to udstillingsbygninger med billeder fra krigen med flag, der daglig vajer på halv stang. På en terrasse brænder den evige flamme og fra træerne lyder sørgemusik fra højttalere anbragt der. Der findes ingen navne kun årstal 1941-1944.

Vinterpaladset og Eremitaget.

Dette barokpalads, som var Tsarfamiliernes hjem i syv generationer, ligger med sin bleggrønne facade ud mod Nevafloden, nu indeholder det de ganske ufattelige rigdomme, som Tsarene fik samlet sig inden revolutionen, og bolchevikkerne konfiskerede efter revolutionen.

Malerisamlinger af de gamle mestre Rembrandt, Leonardo da Vinci, van Gogh, Renoir, Matisse og mange andre findes her i rigt mål, ialt påstås det, at samlingen består af 2,5 mill. genstande.

Leningrad, Piskarioskoyekirkegården: Monumentet »Moder Fædrelandet«.

Leningrad, Piskarioskoyekirkegården: Massegrave fra 1943.

Udenfor programmet.

Programmet var lagt meget snævert, der var ikke store muligheder for at gå på egen hånd, men en morgen før dagens program, lykkedes det for nogle af os at se en rigtig gammel kirkegård, efter gravstenenes inskriptioner havde den været anvendt fra midten af attehundredetallet til omkring 1940.

Enkelte gravsteder blev endnu holdt, men ellers var kirkegården i forfald, træerne var groet tæt sammen, nogen pasning af området kunne ikke ses, vindfaldne træer blev ikke ryddet, men midt i dette tilgroede område lå en kirke og et kapel, der efter slid og udsmykning vidnede om en vis aktivitet.

Russisk kirkegårdsstandard.

Hvordan er så den russiske kirkegårdsstandard?

Svaret herpå kan ikke gives entydigt, som det heller ikke kan gives herhjemme. Det, vi så, viste en meget stor variation, fra det meget velpassede anlæg omkring Leninmausoleet, hvor de polerede granitfliser blev vasket, asfaltgangene blev fejlet og spulet, græsarealerne var tætklippede, bede med sommerblomster, mest begonier, var velpassede, over kirkegården ved Novodjewischklosteret, der domineredes af de fornemme og veludformede skulpturelle gravmonumenter, men mindre vel vedligeholdte mellemliggende arealer og gange til urnekirkegården ved krematoriet, hvor det aldrig har været hensigten at holde arealerne med græs tætklippet, men derimod at anvende et naturareal til begravelsesplads og som det sidste yderpunkt kirkegården i Leningrad, der var i naturlig forfald.

Den tekniske drift af krematoriet virkede efter vore forhold ret primitiv, ligesom anlægget, der kun var 8 år, virkede noget nedslidt og heller ikke kunne opfylde de krav og normer, vi ville stille, eller som den danske lovgivning foreskriver.

Leningrad: Fra den gamle kirkegård.

Ofte var der bygget hele trådvævhuse over et gravsted. Gravstederne kunne være murede, dækket af jernplader.

Et velholdt gravsted, træet har presset kummen i stykker.

Som service for publikum var der ført vand frem til tappesteder med rimelig afstand overalt på kirkegårdene. Blomster kunne købes i den statslige butik indenfor kirkegårdsmuren eller hos de mange private, der med blomster fra deres have havde en god handel fra deres små vogne, umiddelbart udenfor kirkegårdsmuren.

I vedligeholdelsesstandard prioriteres kirkegårdene ikke så højt som de offentlige parker og udstillingsområder, der igen har et lavere niveau end de mange sportspladser, der er beliggende overalt i byen.

I parkerne ses ofte en tæt beplantning af løvtræer mellem de grønne græsarealer, disse beplantninger, der består af ær, asp, birk, røn og elm, tyndes meget sparsomt, selv når de er blevet store.

Løvtræbeplantningerne omkring boligkomplekserne er præget af de mange mennesker, som bor der, og et stærkt slid er iøjnefaldende, græsarealerne klippes ikke ofte.

Udbyttet af turen.

Sådanne faglige studierejser må altid betragtes som en form for videreuddannelse, hvor nye indtryk skaber igangsættende impulser, der får en selv til at se, vurdere og sammenligne med andre øjne på ens eget arbejdsområde, og som ændrer ens egen tolerancetærskel til det bedre.

I vurderingerne af det sete under rejsen, må indgå hensigterne, mulighederne, det være sig de økonomiske, praktiske og ikke mindst kræfterne og viljen hos den enkelte, men også det følelsesmæssige spiller ind.

Alle disse spørgsmål er i første række kirkegårdspolitiske og de styrelser, der sender nogen af deres medlemmer eller ansatte ud på sådanne rejser, vil have et væsentligt større sammenligningsgrundlag for fremtidige beslutninger. En snæver kontaktflade gennem selvforskyldt isolation er ikke god for udviklingen, hverken inden den offentlige eller kirkelige administration.

Disse seks dages samvær har skabt virkelig mange kontakter, som vil blive bevaret i lang fremtid og ikke få diskussioner og erfaringer er blevet udvekslet.

Udover det rent faglige var det interessant at se, hvordan en sådan storby fungerer, se den properhed, der er på gaderne, der uafsladeligt fejes og spules, ikke se antydning af hærværk, som det opleves i vore større byer. Opleve tunnelbanen, nerven som med sine overdådigt udstyrede stationer mere end 50 meter under gaden med tre minuttersdrift forbinder denne store by, men også knugende at se, hvor mange der færdes i politi- og militæruniform.

Meget teknisk udstyr virker nedslidt, ligesom koordinering af den centrale bureaukratiske styring ikke altid står mål med hensigten.

Det må være en taknemmelig opgave for rejseledelsen at gennemføre sådan en rejse, med så mange kulturhistoriske steder at vælge mellem at vise frem, og også fritiden blev anvendt til nogle interessante og fornøjelige programmer, med russisk folkedans i den olympiske landsbys kulturhus og en cirkusforestilling i Leningrad. Ved en festmiddag fik vi et moderne russisk show at se.

Vi er vendt tilbage en stor oplevelse rigere, glade for, at vi kan og har råd til den standard på vore kirkegårde, som vi har i øjeblikket.